

LĪDZDALĪBAS MĀKSLA

Sabiedrības integrācijas
fonds

Latvijas Nacionālais
kultūras centrs

Kultūras ministrija

• Culture
Lab

Līdzdalības māksla: paveiktais, atziņas un rokasgrāmata kopienu mākslas projektu veidotājiem Latvijā

Ilona Asare, domīca CULTURELAB

Projekta “LĪDZDALĪBAS MĀKSLA” mērķis:

veicināt **līdzdalības un kopienas mākslas** aktivitātes Latvijā, izglītojot pašvaldību un nevalstiskā sektora kultūras darba organizatorus šādu aktivitāšu īstenošanā, tadējādi veicinot kultūras demokratizāciju un pilsonisko aktivitāti dažādos Latvijas reģionos.

Sabiedrības integrācijas
fonds

Latvijas Nacionālais
kultūras centrs

Kas ir līdzdalības māksla, kopienas māksla?

Līdzdalības māksla (*participative arts*):

mākslas aktivitāte, kur **auditorija** tiek tieši iesaistīta radošajā procesā un mākslas darba satura veidošanā, ļaujot kļūt **par** mākslas radīšanas procesa **dalībnieku vai līdzautoru**.

Kopienas māksla (*community arts*):

vietējās mākslas aktivitātes, kas balstītas **profesionālo mākslinieku dialogā** ar vietējo sabiedrību, iesaistot **auditorijas**, kas citkārt varētu **nepiedalīties** mākslas aktivitātēs.

Mākslinieka DIALOGS ar vietējo sabiedrību:

- ❖ Mākslinieka rosināts un virzīts - mākslinieks kā sociālo pārmaiņu aktīvists (*artivist*), veidojot darbus publiskā telpā par sociāli nozīmīgām tēmām, kas rosina diskusiju sabiedrībā.
- ❖ Mākslinieks kā fasilitators/mediators sabiedrības grupas radošajam procesam, prezentējot darba rezultātu publiskā telpā tālākai diskusijas veidošanai vietējā kopienā.
- ❖ Mākslinieks kā fasilitators sabiedrības grupas biedru iedrošināšanai, spēcicināšanai, indivīdu terapijai un attīstībai caur mākslas procesiem – ne vienmēr darbi domāti publiskai izrādīšanai (piemēram, Foruma teātris kā viena no Apspiesto teātra (*Theatre of the Oppressed*) metodēm, kuru izveidoja brazīļu režisors un skolotājs Augusto Boals)

Caur mākslas aktivitātēm risināmās sociāli nozīmīgās tēmas – visdažādākās:

- Vide un klimats
- Sadarbības trūkums, daloties ar resursiem, veicinot taupīgāku izmantošanu un planētas atkritumu samazināšanu
- Dažādu sabiedrības grupu sociālā neaizsargātība (vientuļie cilvēki, seniori u.c.) + tiesiskums, sociālais taisnīgums
- Iecietība pret cilvēkiem ar ierobežotām vajadzībām; aizspriedumi pret noteiktām slimībām u.c.
- Starpkultūru integrācija, migrācija, diskriminācija
- Aizmirstais kultūras/dabas mantojums un tā revitalizācija, aizmirstā vēsture..
- Pamesto teritoriju iedzīvināšana
- Virtuālā vs. dzīves realitāte

leguvumi un paliekošā ietekme

- Pozitīvas pārmaiņas vietējā kopienā, stiprinātas sociālās saiknes – *kaimiņi sāk sarunāties – paveras iespēja jaunām iniciatīvām*
- Jauna, nozīmīga pieredze dalībniekiem, ļaujot iegūt, piemēram, lielāku pašapziņu, jaunas prasmes, jaunas draudzības
- Sociāli atstumto grupu iekļaušana
- Stiprināta piederības sajūta savai vietai, rūpes par savu apkārtni un apkārtējiem
- Dokumentalitātē balstīta mākslas žanra attīstība
- Auditorijas attīstība – plašāka sabiedrības interese un līdzdalība kultūrā, iesaistot grūtāk aizsniedzamas auditorijas

Ko tas prasa?

Laiku – kopienas mākslas aktivitātes nevar tikt ātri īstenotas

Pacietību

Neatlaidību, spēju pieņemt atteikumus un saskarties ar noliedzošu un negatīvu nostāju

Interesi un iedziļināšanos cilvēku dzīvē no mākslinieka puses

Empātiju

Prasmes organizēt grupas darbu un sadarbību

Publiskā vidē izrādāmu darbu saskaņošanas grūtības

Culturelab.com mājas lapā būs pieejami:

- ✓ Palīgmateriāli kopienas mākslas projektu īstenošanā – koncentrēta **rokasgrāmata** – viss, par ko jāpadomā, uzsākot īstenot kopienas mākslas projektus, kā novērtēsim, vai projekts ir izdevies u.tml.
- ✓ Pētījuma kopsavilkums par līdzdalības un kopienas mākslu, atspoguļojot **labās prakses piemērus** pasaulē un Latvijā
- ✓ Video sižeti, atspoguļojot **mākslinieka un kopienas dalībnieku skatu punktus**

Kuldīga

Lūznava

Nākotnes ieceres

Baltic Nordic Community Arts network
sadarbībā ar Tartu Radošo Industriju centru un
Virserum mākslas centru (Kalmāra, Zviedrija)

Līderība kopienu mākslas projektā

Krista Burāne, režisore

Satikšanās pašizziņai un pašapziņai

Āraišnieku Inetas, Anda, Evijas un Jāņa pieredze
kopienas izrādes «LETTI» veidošanā

ledvesmojoši kopienas mākslas piemēri

Līga Lindenbauma | Sandija Santa
Ilze Meiere | Ieva Niedre

KOPĀ

Publiskās mākslas programma

Līga Lindenbauma

Latvijas Laikmetīgās mākslas centrs

Sigulda, 30. 10. 2020.

“ Mūsu valsts pastāvēšanas jēga ir kultūra un valoda. Kultūra pandēmijas laikā ir skarta vistiešākajā veidā. Latviju dēvē par kultūras lielvalsti – atbilstīgi tam ir jāveido arī politika izejai no šīs krīzes.

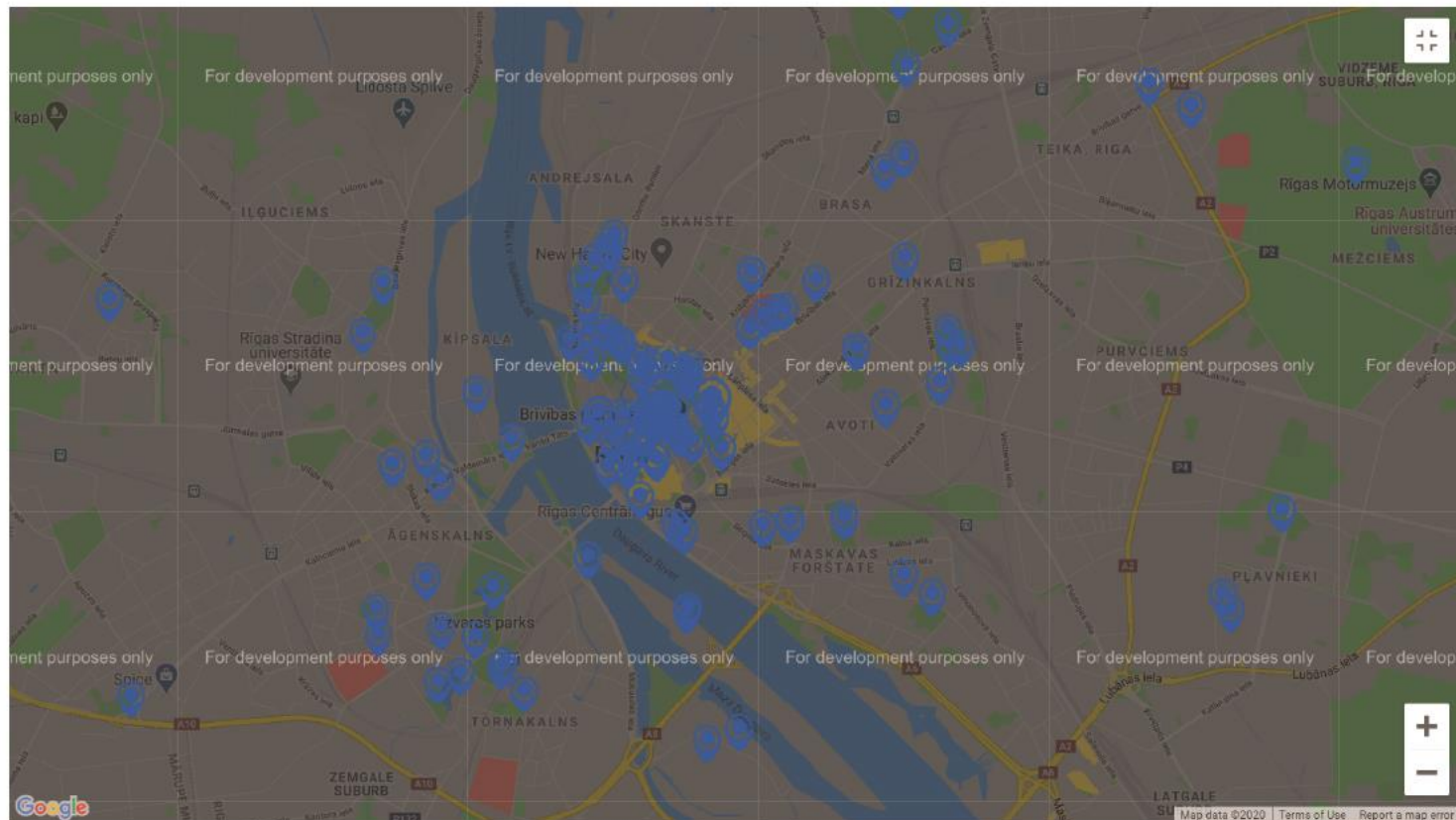
Programma radīta kā atbalsta mehānisms vizuālās mākslas pārstāvjiem Covid-19 izraisītās krīzes pārvarēšanai, papildus ietverot kvalitatīvu pilsētvides uzlabošanu.

Programmas formula

- radošo personu atbalsts un pilsētvides uzlabošana
- 10 objektu izstrāde publiskajai telpai Rīgā un reģiona pilsētās
- termiņš - 2020. gada 31. decembris
- kopējais finansējums 150 000 EUR

Šobrīd Rīgā ir vairāk kā 194 objekti (lielākoties centrā)*

70

pieminekļi

52

skulptūras

17

vides objekti

34

piemiņas zīmes

5

strūklakas

6

memoriāli

*www.rigaspieminekli.lv

KOPĀ

Publiskās mākslas programma

- pandēmijas laika solidaritāte
- publiskās telpas kop-šana
- vieta, kura vieno un kur satiekas

Aicinājums

- doties prom no pilsētas centra
- atsaukties iedzīvotāju vajadzībām
- objekti viegli, mobili, vienkārši

Kā tas notiek

Radošais randiņš

- Objektu vietu pičošana
- Mākslinieku un sadarbības partneru ātrie randiņi
- Sadarbība pie konkursa projekta

Konkursā iesniegts 41 projekts
Vietas: Rīga un 12 reģiona pilsēta

🚩 Tiek realizēti 10 projekti
ar 19 objektiem 6 Latvijas pilsētās

Liepāja

Rīga

Cēsis

Valmiera

Madona

Daugavpils

“Zilais miglas vāls”

Harijs Vucens, Anna Līva Traumane

Imanta, Anniņmuižas parks

KOPĀ
Publiskās mākslas programma

Krista un Reinis Dzudzilo
"Metamorfozes"
Rīga, Operas skvērs

Mākslas objekts ar oriģinālām, 157 gadu senām Operas fasādes skulptūrām.

GolfClyderman

“Robotkakēns Indriķis XIII”

Madona

Skeitošanas objekts ar latviešu animācijas filmas “Fantadroms” varoņa figūru centrā. Tēla autors – animators Aivars Rušmanis.

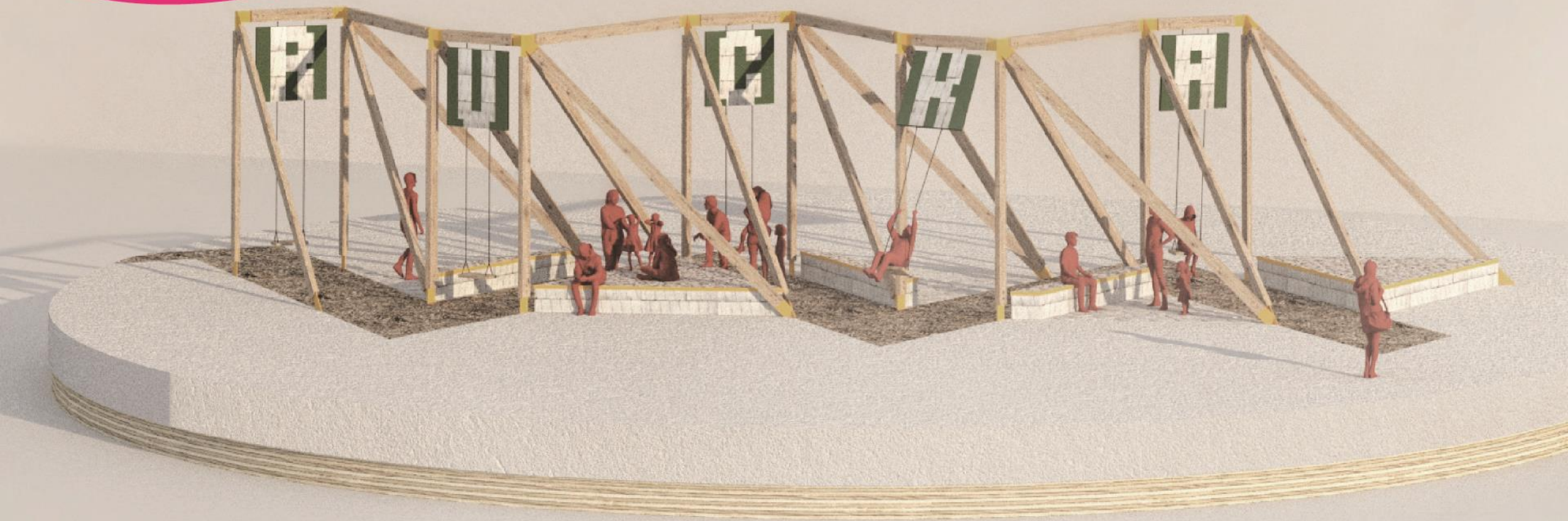

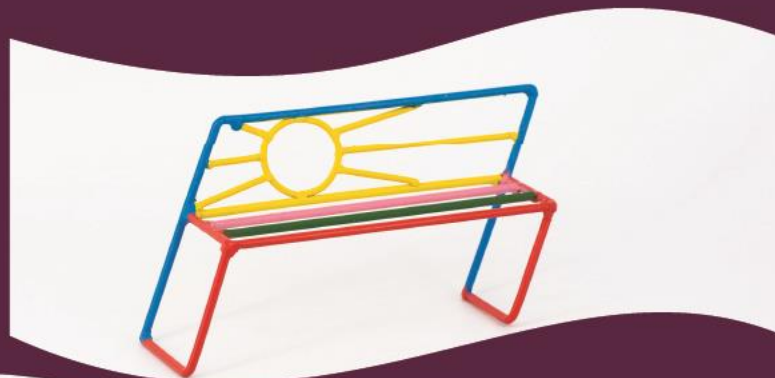
Ance Vilnīte
"Neredzamie"
Rīgas centrs

Sociālkritiska skulptūra par invaliditāti un cilvēku
ar kustību traucējumiem ikdienu.

Nomad Architects
"Pieturvieta: Rucka"
Cēsis, Ruckas parks

Miķelis Mūrnieks, Henriks Eliass Zēgners

“Tavs nogurums nav tava vaina”

10 soliņi ar dzejas elementiem dažādās Rīgas apkaimēs

KOPĀ

Publiskās mākslas programma

OBJEKTU PARĀDE

Atklāšanas no 16. līdz 21. novembrim

Visā Latvijā

Kultūras baudīšana ar ceļošanas elementiem

#ProgrammaKopā

Kopā varam vairāk!

Līga Lindenbauma
liga.lindenbauma@lcca.lv
www.lcca.lv

LĪDZDALĪBAS MĀKSLA

Sabiedrības integrācijas
fonds

Latvijas Nacionālais
kultūras centrs

Kultūras ministrija

• Culture
Lab

Sandija Santa

Specialitāte: dramaturģe, režisore.

Izglītība: Latvijas Kultūras akadēmija – TV, kino un teātra dramaturģija (bakalaura grāds), Teātra māksla (maģistra grāds), Rakstniecības studijas LiepU.

Darbs: dažādi teātra projekti Liepājā, Rīgā, Rēzeknē, scenārija veidošanas pamatu skolotāja Liepājas Mūzikas un Mākslas dizaina vidusskolā.

Nozīmīgākie darbi: “Satikt” (hor. K.Sants), “Ilgonis un Visvisums”, “Cauruļzobis Vienīgais” “Spokuskopija” (rež. E. Niklasons), “Jatakas” (rež. V. Klausītājs), “Kings” (rež. S. Santa), “Noziegums vai sods” (rež. E. Niklasons), “Smaragda pils@ta. Enter” (G. Poliščuka), “Pasaka par Koku dievieti” (rež. S. Santa), “Rondo” un “Kā es gāju Ziemeļmeitas lūkoties” (rež. A. Jarovojs).

Idejas iecere

Pārmaiņas

Dzīve mazpilsētā

Aizputes teātra studija “Panda”

Degvielas uzpildes stacija “Kings”

Kopienas teātra projekta “Latvijas stāsti” – Šekspīrs satiek Blaumani

Dramaturģija un režija

Pētījuma daļa – statistika

Seši jaunieši – Aizputes jaunizveidotais kopienas teātris

Sešas intervijas – pensionāres, muzeja vadītājas, angļu valodas skolotājas, jaunās māmiņas, kāda Aizputes ienācēja un mācītāja stāsts

Stāsts stāstā

Verbatim metode

Atbalstītāji

Fonds INITIUM

LV100, British Council Latvia, LNKC

Biedrība IZGAISMO IDEJU

Aizputes novada dome un Aizputes kultūras nams

Aizputes vīna darītava

Rezidenču centrs “Serde”

Degvielas uzpildes stacija “KINGS”

KINGS

Izrāde par kādas mazpilsētas sapņiem

Izrādes radošā komanda

Idejas autore, dramaturģe un režisore – Sandija Santa

Režijas konsultants – Dmitrijs Petrenko

Tērpi – Edgars Niklasons

Mūzikas autors – Kaspars Niklasons

Gaismu mākslinieks – Andris Jeziks

Pētnieki – Miks Brasliņš, Ruta Beināre, Alise Švandere

Foto – Veronika Geida

Producenti – Fonds “INITIUM”, Sandija Santa

Aktieru sastāvs

Aizputes teātra studijas “Panda” aktieri – Elīna Juska, Luīze Balode, Zane Reine, Terēze Džabrailova, Jānis Zaicevs, Jānis Bīmanis.

Profesionāls aktieris Jurijs Djakonovs.

IZRĀDE PAR KĀDAS
MAZPILSĒTAS SAPŅIEM

KINGS

09/08 21:00

10/08 21:00

LĪDZDALĪBAS MĀKSLA

Sabiedrības integrācijas
fonds

Latvijas Nacionālais
kultūras centrs

Kultūras ministrija

• Culture
Lab

LĪDZDALĪBAS MĀKSLA

Sabiedrības integrācijas
fonds

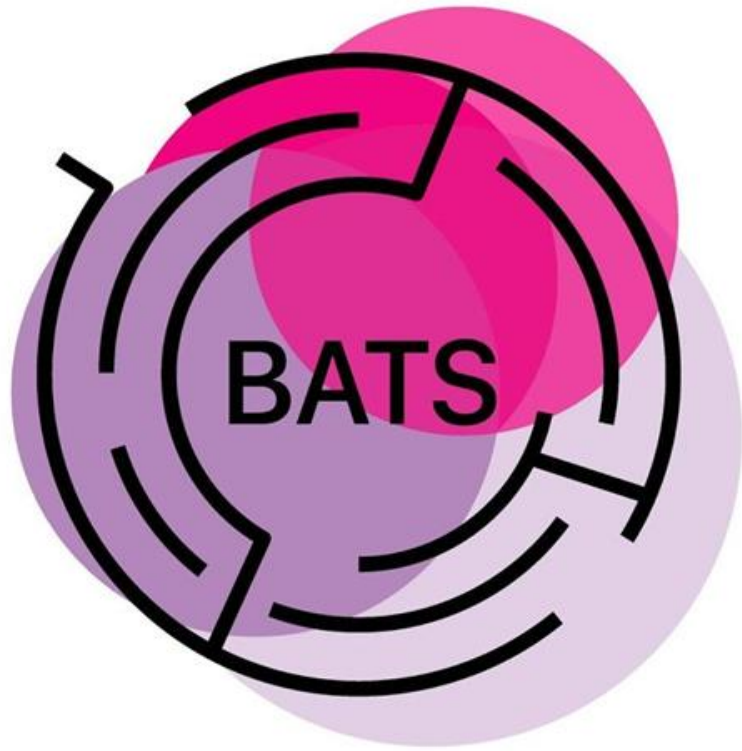
Latvijas Nacionālais
kultūras centrs

Kultūras ministrija

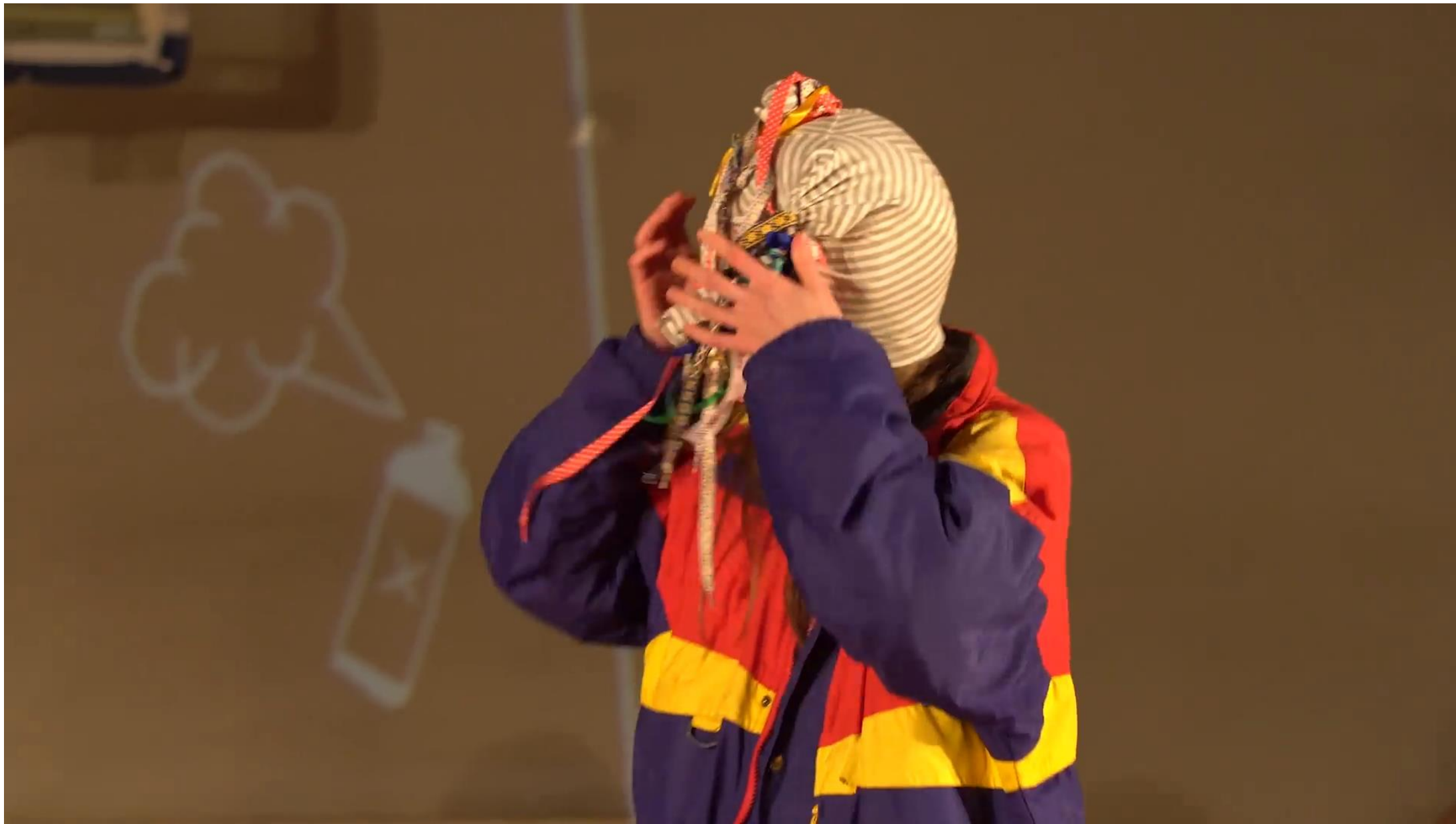

• Culture
Lab

**Baltic Applied
Theatre School**

Izdzīvot Pirmdienu. Utopijas opera

Lubāna

No Ceikstes līdz Aiviekstei

Režisors/ dramaturgs: Jānis Balodis

Horeogrāfe: Alise Putniņa

Komponisti: Paula Ābele, Andrejs Grimms

Pededze.
Kāzas. Когда-то

Režisors: Edgars Niklasons
Horeogrāfs: Jānis Putniņš
Komponists: Jēkabs Nīmanis

Liepāja, Karostas ūdenstornis Pakāpiens

Režisors/ horeogrāfs: Jānis Putniņš
Dramaturgs: Luke Welch
Komponists: Andris Jeziks

Radošā komanda : Jānis Putniņš, Luke Welch, Andris Jeziks, Anita Rozentāle INITIUM

Dalībnieki : Marija Saveiko, Ksenija Simanova, Sabīne Neilande, Aigars Larionovs Artūrs Nīgalis, Andris Jeziks, Ingus Tazāns, Kristaps Orups - Keidāns, Liepājas jaunieši

Abgunste Kungi

Režisors: Dmitrijs Petrenko
Dramaturģe: Elza Ruža
Horeogrāfs: Jānis Putniņš

Gaigalava
???

Režisors/ dramaturgs:

Edgars Niklasons

Horeogrāfs: Jānis Putniņš

Producente: Ieva Niedre

Paldies!

INITIUM

Diskusija

Līga Lindenbauma | Sandija Santa
Ilze Meiere | Ieva Niedre

LĪDZDALĪBAS MĀKSLA

Sabiedrības integrācijas
fonds

Latvijas Nacionālais
kultūras centrs

Kultūras ministrija

• Culture
Lab

**LĪDZDALĪBAS
MĀKSLA**